Štev. 146 Posamezna številka 20 stotink V Trst, v sredo 22. junija 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

EDINOST

uhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol eta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

KRIZA

Aga. — Doba neskončnih mirovnih zborovanj je z gospodarske plati doba velike in težke krize. Zastaja obrtna proizvodnja, zastaja trgovska izmenjava, dan na dan se množe težave denarnega trga. Bistven razlog za krizo moramo iskati najprej v razdiralnem delu svetovne vojne. Evropsko gospodarstvo se še ni prilagodilo dejstvu, da je njegovo imetje zelo skrčeno. Težko se je vdati tako bridkemu spoznanju, ko je vojna propaganda na obeh straneh obetala povečanje blagostanja. Dva kmeta sta se pravdala za graščino; zapravdala sta vsak svojo hišo in zdaj morata stanovati vsak v svoji bajti, gradu pa nikjer. Težka je pot s kmetije v bajto. To vedo naselniki onih krajev, ki jih je vojna neposredno prizadela. Za njimi pa čaka podobna pot še miljone ljudi, ki morebiti še danes sanjajo, da so vojni ušli. Ji niso ušli in ji ne uidejo. Nobeno zasebno gospodarstvo ne more donašati razmeroma istih dohodkov kakor pred vojno, če izvzamemo nektere najbolj odurne oblike oderuštva in korupcije. Evropejec pa pri vsej tisočletni slavi svoje razumnosti vendar noče verjeti, da bo moral zmanjšati svoje osebne potrebe, če noče sicer staviti v nevarnost vse civilizacije. Treba je resnici pogumno v oči pogledati, edino resnica more ozdraviti človeštvo. Marsikdo bo moral iz avtomobila v kočijo, marsikdo iz kočije na tla. Bolje zanj, če to o pravem času izprevidi. Tisti, ki trdovratno tiščе glavo pod peroti, bo prihodnji razvoj pomagal k spoznanju z neprijetno naglico. Kriza kraljuje kakor smrt in ni kovača, da bi jo zaprl.

Če hočemo krizo razmeroma dobro prestati, veljajo za zasebno in za javno gospodarstvo ta načela: 1. manj porabljati, 2. več proizvajati, 3. varčevati. To so nezmotljiva, trajno veljavna načela, prav zato se tako vsakdanje slišijo. Lahkomiselnim ljudem taka resnica ni všeč, zato si izmišljajo razne druge narodno-gospodarske pripomočke, ki so v bistvu otročarija, kar dokazuje vsakdanji neuspeh takih sredstev. Tako je tudi za vso dobo Giolitti-jeve vlade njegov neprijatelj Nitti ugotovil, da se razmere v bistvu niso nič zboljšale. Giolitti je sicer znatno zboljšal finančno stanje države, popravil je nekoliko velikanske letne primanjkljaje v državnem proračunu, a proizvodnja se ni dvignila, navadno premoženje se ni pomnožilo, temveč se je po fašistovskih nasilstvih le uničevalo in pustošilo. Državni proračun ima še vedno primanjkljaje, blagostanje ljudstva še vedno pada. Spletkarije Giolittijeve so dosegle na splošno le navidezno, le trenutne uspehe. Na podoben način varajo narod tudi vladni ljudje na Francoskem. Zanašajo se na nem. miljarde, ki so še zelo daleč. Na Angleškem je kriza našla izraz posebno v premogarski stavki, ki dokazuje, da tudi Angleži ne bi radi verjeli, da so z vojno žagali vejo, na kateri so do tedaj tako zložno sedeli.

Tudi naš mali narodič udarja sedanja kriza zelo občutno: brezposelnost, zadolževanje, izsekavanje gozdov in drugi pojavi te vrste nam kažejo žalostno prihodnjost. Še nekaj takih let, pa postanemo vsi skupaj reveži. Če nam more kaka stvar pomagati, je le grenka — resnica. Narod se mora priučiti na manjšo porabo, zlasti alkohola; naj si najde cenejšo in plemenitejšo zabavo nego je italijanska plesna divjost. Zopet naj se priuči denar štediti. Obenem pa je potrebno, da vse naše gospodarske organizacije in naprave začno intenzivno in solidno delovati.

Delovanje naših poslancev v Rimu

Ta teden, ko ni bilo zasedanj, so naši poslanci pridno uporabljali za najrazličnejše intervencije pri vseh ministrstvih. Načelnik dr. Wilfan goji vrhu tega še stike z vsemi strankami, da jim opiše žalostni položaj našega naroda. Jos. Lavrenčič je interveniral v raznih osebnih zadevah pri ministrstvih. Dr. Podgornik je interveniral v prilog »Zadružne zveze« in »Goriške zveze« v vprašanju izmenjave denarja. V. Ščck je izročil ekscelenci Salati spomenico z zahtevami: 1.) Zopetna otvoritev vseh primorskih slovanskih ljudskih šol, ki so bile zatvorjene ali premenjene v laške. 2. Ustanovitev oziroma vzpostavo gimnazij v Trstu, Gorici in Pazinu. 3. Obnovitev kmetijske šole v Gorici in ustanovitev hrvatske kmetijske šole v Istri. 4. Ustanovitev oziroma vzpostavo slovenskih realk, trgovskih in obrtnih šol v naravnih središčih Primorske. 5. Pospešitev vzpostave v vojni porušenih hiš. 6. Pospešitev izplačanja vojnih odškodnin. 7. Pogozdovanje Primorske. 8. Takoj naj se ustavi oviranje pri eksnediciji in dostavljanju »Pučkega Prijatelja« in »Goriške Straže«. 9. Dovoljenje, da se ustanavljajo nova društva; še obstoječim pa naj se zagotovi prost razvoj in svobodno delovanje. 10. Takoj naj vlada ustavi preganjanja in fašistovski terorizem. 11. Odškodnina vsem, ki so trpeli škodo s požigi, uničenjem premičnin in nepremičnin po terorizmu pred volitvami, med volitvami in po volitvah. 12. Svoboden uvoz časopisov in knjig iz Jugoslavije. 13. Prost prehod čez mejo v Jugoslavijo brez potnih listov, ki so vezani s stroški. 14. Vsi jetniki naj se takoj zaslišijo in po dokazani nedolžnosti naj se takoj odpuste na svobodo. 15. Vlada naj zajamči prosto vrnitev v domače prebivališče vsem onim, ki so morali bežati pred fašisti.

VPRAŠANJE NEIZMENJANEGA DENARJA

V vprašanju izmenjave denarja in zlasti vlog onstran meje je včeraj govoril poslanec Podgornik pri »Glavnem zakladnem ravnatelju« z načelnikom oddelka Ciarocco, kateremu je predočil vso nujnost te zadeve. Skliceval se je na spomenico Političnega društva »Edinost«, ki je dobilo svoj čas le delen odgovor glede izmenjave denarja, ki je še v posesti prebivalstva, in sicer v neugodnem smislu, dočim se je vprašanje vlog onstran meje popolnoma prezrlo. Imenovani načelnik (njegov predstojnik kom. grof Rossini je bil odsoten) je izjavil, da se nam na daljavo 700 km morda zdi, da ta vprašanja spijo, a v resnici niso prišla iz evidence in so ves ta čas v razpravi, ker nekatera v mirovni pogodbi niso jasno ali zadostno ali pa sploh niso rešena, vsled česar se morajo razpravljati mednarodno med prizadetimi državami, pri čemer pa naletajo na razne poteškoče. Glede Avstrije je najresnejša težava njena finančna nezmožnost, dočim je stvar ugodnejša pri Čehoslovakih in Jugoslaviji. Vsa tozadevna vprašanja, tudi vprašanje izmenjave denarja, ki ga prebivalstvo ni izmenjalo v določenih rokih, bodo predložena zopet v pretres pri Generalnem zakladnemu ravnateljstvu; vprašanje izmenjave vlog v Jugoslaviji pa tvori izrecno predmet tozadevnih trgovskih pogajanj.

Jugoslavija

Pašićeva pogajanja

BELGRAD, 20. Ministrski predsednik Nikola Pašić se že nekoliko dni pogaja s socialnimi demokrati, narodnima socialistoma in republikanci. Ministrski predsednik Nikola Pašić bi hotel, da vstopijo socialni demokrati v vlado, narodna socialista in republikanci pa da bi vodili lojalno opozicijo. Veruje se, da bo ustava sprejeta v sredo in da je Pašić zagotovil večino 220 glasov.

Skupščina zagrebške akademske mladine

ZAGREB, 19. Danes dopoldne se je vršila na univerzi skupščina celokupne zagrebške akademske mladine ter se je na njej razpravljalo o imenu univerze. Stavili so se razni predlogi; tako je na primer frankovec Košutić stavil predlog, da naj se zove zagrebška univerza »hrvatska univerza«; akademik Mirković je stavil predlog, da naj se zove »Strossmayerjeva univerza«, več drugih je stavilo predlog da naj se imenuje zagrebška univerza »jugoslovensko vseučilišče v Zagrebu«, en akademik pa je stavil predlog, da naj se imenuje po kralju Petru. Po daljši debati je bil z ogromno večino sprejet predlog, da naj se imenuje zagrebška univerza »jugoslovensko vseučilišče v Zagrebu«. Za »hrvatsko« univerzo je glasovalo samo pet akademikov. Stavila se je v tem zmislu tudi resolucija, ki se je odposlala ministrstvu v Belgrad in v kateri se prosi, da naj se to ime tudi službeno uvede ter reši to vprašanje tudi na ostalih univerzah naše kraljevine. Nato je prišlo med večino in radikalnim akademskim klubom »Slovenski Jug« do ostrega konflikta, ker je ta radikalni klub v imenu celokupne akademske mladine poslal v Belgrad pred časom brzojavko, v kateri zahteva imenovanje SHS. Sprejela se je tudi resolucija, v kateri se izrecno konstatira, da je bila dotična brzojavka odposlana samo v imenu radikalnega akademskega kluba, nikakor pa ne v imenu celokupne zagrebške akademske mladine.

Jugoslovenski strokovnjaki proti nameravani rešitvi reškega vprašanja

BELGRAD, 21. Izid italijansko-jugoslovenskih pogajanj glede rešitve reškega oziroma baroškega vprašanja ni znan, ker se ni točno izjavila v tem oziru ne jugoslovenska ne italijanska vlada. Proti jugoslovenski vladi je vstal velik del javnega mnenja z očitanjem, da meče javnosti samo pesek v oči, ker se ne upa na dan z izidom pogajanj. Ista očitanja so se slišala tudi iz Italije proti italijanski vladi. Naj bo kakor hoče, dejstvo je vendar, da je jugoslovenska vlada sklicala strokovnjake, da se izjavijo o tem vprašanju, iz česar se da sklepati, da vprašanje **vendar še ni rešeno**, vkljub nasprotnim vestem. Zadnje strokovnjaške seje so se udeležili glavni ravnatelj paroplovne družbe »Ungaro-Croata« bančni ravnatelj dr. Ražić, predsednik belgrajske trgovske zbornice, zastopnik Sušaka trgovec Rafalović in končno dr. Trumbić, ki je vodil pogajanja v Rapallu. Strokovnjaki so se izjavili proti skupni upravi reške in baroške luke, kakor tudi proti pogajanjem z Italijo, dokler se res ne ustanovi samostojna reška država, kakor določa rapallska pogodba. Jugoslovenska vlada naj zahteva točno izvršitev rapallske pogodbe, to je izročitev luke Baroš in Delte Jugoslaviji, nakar se lahko začnejo pogajanja z reško državo brez italijanskega posredovanja, ker Italija bi morala biti nasproti Reki stranka, kakor je Jugoslavija.

Strokovnjaki so tudi izjavili, da bi luka Baroš zadostovala za Jugoslavijo, ker je precej globoka, tako da lahko v njej pristane 5-6 velikih črezatlantskih parnikov, oziroma 9 tovornih ladij. V luki Baroš, v Brajdici in po obrežju Delte bi bilo dovolj prostora za skladišča. Luka Martinščica bi se porabila za promet z lesom.

Reka

Kaj dela komisar Foschini na Reki

REKA, 20. (S.) Pod komisarjem Foschinijem je v reški upravi v veljavi še isto poslovanje, ki je veljalo pod komisarjem Bellasichem. Komisar se pridno bavi z notranje političnim položajem mesta in želi rešiti to vprašanje v čim krajšem času. Nahaja se v stalni zvezi s predstavniki raznih struj, se z njimi pogaja in ne zanemarja ničesar, s čimer bi se na Reko povrnilo zopet normalno politično življenje. Vlada je dokazala svoje zanimanje za Reko s tem, da je poslala kom. Icilija Rossi-Fortunata iz zakladnega ministrstva, ki je prišel proučiti pereče vprašanje premenjave valute, katera se glasno zahteva.

Albanija

Albanska federacija

BELGRAD 18. Presbiro poroča iz Skadra: Kakor se javlja iz Tirane, bo albanska skupščina reševala vprašanje o razdelitvi Albanije v tri popolnoma avtonomne province. Severna Albanija naj bi imela za središče Skader, srednja Albanija Elbassan, južna pa Berat. Vse tri province naj bi tvorile medsebojno zvezo pod imenom: Albanska federacija.

Čehoslovaška

Trgovski odnošaji med Čehoslovaško in Rusijo

PRAGA, 21. List »Tribuna« objavlja pogovor z načelnikom ruske trgovske misije Mostovenkom. Mostovenko je izjavil, da je njegov namen takoj se začeti pogajati s poklicanimi čehoslovaškimi činitelji o sklenitvi trgovske pogodbe. Poleg tega in ne da bi čakal konec pogajanj s čehoslovaško vlado, bo takoj stopil v dotiko z največjimi industrijskimi in trgovnimi podjetji na Čehoslovaškem, da se pogodi z njimi glede nabave poljedelskih srojev, raznega orodja, strojev za delavnice itd. Rusija bo plačala z denarjem in s sirovinami.

Novo državno posojilo na Čehoslovaškem

PRAGA, 21. Po sklepu državne zbornice bo vlada razpisala novo državno posojilo z obrestmi po 6% in v znesku 677 miljonov čehoslovaških kron, ki se bodo krile z zakladnimi boni za dobo treh let. To posojilo se bo porabilo za izredne stroške, ki jih je povzročil vpad madžarskih boljševikov na Slovaško v L 1919.

Slovaški Judje

PRAGA, 21. Minister za Slovaško Micura je sprejel odposlanstvo judovske stranke, ki se je pred kratkim ustanovila na Slovaškem proti madžarskim Judom. S temi nova stranka noče sodelovati, ker priznava čehoslovaško republiko.

Delavske olimpijske igre v Pragi

PRAGA, 21. Prve olimpijske igre delavske telovadne zveze so bile otvorjene preteklo nedeljo. Otvoritvi je prisostvovalo 30.000 gledalcev. Telovadnih tekem se je udeleževalo 15.000 telovadcev iz delavskih slojev, med njimi mnogo tujcev. Komunisti so priredili drugo tekmo na svojo roko, ki je tudi privabila mnogo gledalcev.

Papirnati denar na Čehoslovaškem

PRAGA, 21. Svota papirnatega denarja na Čehoslovaškem se je v preteklem tednu znižala na 10.622 miljonov, t. j. da ga je za 153 miljonov manj kot v prejšnjem tednu.

Nemški iredentizem na Čehoslovaškem

PRAGA, 21. List »Rudé Právo« objavlja listine, ki potrjujejo, da obstaja tajna organizacija Nemcev na Čehoslovaškem. Glavni sedež te organizacije je v Libercu (Reichenberg), a odseki se nahajajo po raznih mestih. Ta organizacija je baje v zvezi z »Argeschom« v Görlitzu ter s krščansko socialno in narodno stranko na Nemškem. Med voditelji organizacije se baje nahajajo župan iz Liberca ter poslanca dr. Kostka (Freiheitspartei) in agrarec Franc Windirech. Organizacijo zalagajo z denarjem nemški industrialci in finančniki, a njen namen je ustanoviti na Čehoslovaškem nemški narodni svet, ki bi združeval vse nemško prebivalstvo Češke na iredentistični podlagi.

Avstrija

Sestava nove vlade poverjena policijskemu ravnatelju Schröderju

DUNAJ, 21. Sestava nove vlade je bila poverjena policijskemu ravnatelju Schröderju.

Volitve na Koroškem.

DUNAJ, 21. Doslej znani izid državnozborskih in deželnozborskih volitev na Koroškem je tak le: V narodni skupščini bodo imeli socialisti 4 mandate, krščanski socialci 2, nemška kmetska stranka 2, nemški nacionalci 1. V deželnem zboru bodo imeli socialisti 10 mandatov, krščanski socialci 8, nemška kmetska stranka 8, nemški nacionalci 5, Slovenci 2.

Gornja Šlezija

Položaj na fronti v Gornji Šleziji

OPPELN, 20. Koncem preteklega tedna so zavzemale medzavezniške čete sledeče položaje: Rosenberg, Mišline, Stanisch, Gross-Strelitz, Ujest, Rudno, Kieferstädtel, Jakobswald, Dirava. Po umiku, ki so ga poljski vstaši izvršili po navodilih medzavezniške komisije, drže sedaj sledeče položaje: Wendzin blizu sedanje poljske meje in 14 km vzhodno od Rosenberga in odtod proti jugu črez Zawadzki, Lasisk, Zawodzie, Warmuntowitz, Chochlau, Bitschin, Korlow, Pilkowitz, Rauden do bližu Ratibora. Nemške čete pod poveljništvom generala Höferja so še vedno na črti Albrechtshof, Zembowitz, zapadno od Mischlina, Kraschow, Kroschnitz, Gross-Stein, Posnowitz, Kalinow, Olszowa, Slavensitz, Kandrzin in odtod ob levem bregu Odre do južnega konca Gornje Šlezije.

General Höfer ima že 40.000 mož

PARIZ, 21. Agencija Havas javlja: Francoski poslanik v Berlinu je napravil pri nemški vladi nove korake radi množenja nemških čet v Gornji Šleziji, radi prihajanja pojačenj in odpora generala Höferja glede umika nemških čet. Iz Oppelna javljajo, da meja med Gornjo Šlezijo in Nemčijo ni dovolj dobro zastražena. Opaža se, da prihajajo nemški vojaki in vojni material iz Frankfurta. General Höfer razpolaga s 40.000 možmi.

Nemci odklonili tudi novi načrt za umik.

PARIZ, 21. Iz Oppelna poročajo, da je medzavezniška komisija izročila v soboto Poljakom nov načrt za izpraznitev zasedenih krajev. Poljsko vrhovno poveljništvo je ta načrt sporazumno s Korfanty-jem sprejelo. Tudi načrt za umik Nemcev je bil izpremenjen na sličen način. General Höfer je bil v soboto zvečer pri generalu Hennickerju, toda rekel je, da on osebno ne bo podpisal tega načrta da pa ga bo predložil političnemu odboru. Ta odbor je izdal proglas, v katerem nastopa proti umiku in zagovarja organizacijo uprave zasedenih krajev s posebnim političnim vodstvom in posebnimi pravili za rekvizicije in aretacije.

Nemčija

Govor kancelarja Wirtha na sestanku delavske Zveze v Essenu. — Kancelar hoče imeti vso Šlezijo.

ESSEN, 20. Nemški kancelar Wirth je imel na seji nemške splošne delavske zveze govor, v katerem je rekel: »Mi hočemo izvršiti ultimatum, ki so nam ga dali zavzniki. Ravno tu v ruhrski kotlini sredi velikih proizvodnih središč ponavljam: Ultimatum smo sprejeli iz ozirov nemškega edinstva. Ruhrska kotlina je gospodarsko srce naše nemške domovine. Kot južni Nemec sem srečen, da morem reči ravno v Essenu, da mi južni Nemci sicer hočemo ohraniti svoje naravne posebnosti, toda nikdar se ne bomo hoteli ločiti od naših bratov v severni Nemčiji. Med vprašanjem Gornje Šlezije in sprejetjem zavezniškega ultimatuma je tesna zveza, ker smo s sprejetjem ultimatuma dobili v roke sredstvo, s katerim lahko odločno zahtevamo naše pravice, ki temeljijo na mirovni pogodbi. Ako hočejo imeti nov mirni razvoj v Evropi, ako hočejo imeti v Nemčiji miroljubno demokracijo in demokratično republiko, tedaj naj začnejo igrati v Gornji Šleziji pošteno igro. Mi zahtevamo Gornjo Šlezijo na podlagi volje tamkajšnjega prebivalstva. Ako bi se prekršila pravica gornješlezijskega prebivalstva, bi postala Gornja Šlezija pravo leglo požarov za sto let. Mi moramo plačati vsako 2½ miljona mark v zlatu, moramo plačati pristojbino v znesku 26% vrednosti našega izvoza in slednjič moramo plačati stroške za vzdrževanje zasednih čet. Ti zadnji stroški so najmanj plodni in ne koristijo nič obnoviti. Vsi čutijo potrebo, da se v Evropo povrneta mir in blagostanje. Kdor hoče to, mora gledati, da se stroški za militarizem skrčijo do najmanjše svote. Mi zahtevamo od delavcev vseh dežel: Gledajte, da se plačane svote ne bodo rabile po nepotrebnem, temveč za blagor delavskega ljudstva na svetu, katero trpi. Bomo li mogli dajati 2½ miljardi na leto? Bomo li mogli spraviti naš proračun zopet v red?« Nato je kancelar Wirth govoril obširno o finančnih ukrepih, ki so potrebni za ureditev proračuna nemške države, in je zaključil tako-le: »Mi bomo dajali te dve miljardi. Dajali jih bomo v naravi in v gotovini. Predvsem pa je treba najti način za plačevanje 26% tne pristojbine od izvoza. Postopanje, ki so si ga izbrali zavezniki, je dvorezen nož, ker zahteva celo armado uradnikov. Vse bomo izpolnili, ker bomo s tem služili ne le svobodi nemškega naroda, temveč svobodi vsega sveta. Zato pa pošiljam svetu sledeči poziv: Dol puške, zaupajte novi demokratični Nemčiji. Toda tudi vi možje, ki imate v Franciji in Angliji oblast v svojih rokah, dejte služiti svobodi in priznajte nemškemu narodu v Gornji Šleziji in ob Renu pravice, ki mu pritičejo!«

Velika nesreča v rudniku

HERNE, (Vestfalsko), 21. V nekem tukajšnjem rudniku se je raztreščil plin. Do včeraj zvečer so izvlekli iz rudnika 28 mrtvih in mnogo ranjenih delavcev. Večina jih je lahko ranjenih. Pri klicanju je manjkalo 14 delavcev, ki jih še niso našli.

Zveza narodov

Vprašanja alandskih otokov

ŽENEVA, 20. Svet Zveze narodov je razpravljal danes predpoldne na javni seji o vprašanju alandskih otokov. Prangins je zagovarjal pravice Švedske do omenjenega otočja, katere je priznal tudi odbor izvedencev. Pravice Finske pa je zastopal Enkel. Finska bi priznala kvečjemu neodvisnost otočja pod okriljem Zveze narodov. Jutri se bo razprava nadaljevala na tajni seji.

Baltiške države

Odkritje boljševiške zarote na Lotvinskem — Deset komunistov obsojenih na smrt

RIGA, 20. Vsled odkritja zarote, ki je bila naperjena proti državi, je policija aretirala veliko komunistov, ki so bili v zvezi s člani ruske misije. Po raznih sedežih boljševiškega odbora je bilo zaplenjenih mnogo brošur z navodili iz Moskve, revolverjev, granat, bomb in 200 pudov črk za tajno tiskarno. Komunisti so skrivali svoje namene s tem, da so delali po raznih tiskarnah in se pečali s trgovino. Pri aretaciji so se komunisti silno upirali ter so ubili dva policijska agenta, nekoliko žensk in otrok, ki so ravno šli mimo. Ranjenih je bilo 10 policijskih agentov. Lotvinski listi poročajo, da je načelnik ruske misije Ganjecki odpotoval v Moskvo in da bo najbrže odstopil. Lotvinsko vojaško sodišče je obsodilo 9 komunistov na smrt in je izgnalo 57 oseb. Ganjecki je pred svojim odhodom vložil protestno noto. Lotvinska vlada bo odgovorila in navedla dokaze, da je zarota obstajala.

Rusija

Zavarovanje imovine zopet uvedeno

REVELJ, 20. Svet ljudskih komisarjev je odpravil lanskega leta z odlokom od 18. decembra 1920 vse vrste zavarovanja premičnin in nepremičnin. Odprava zavarovanja je popolnoma odgovarjala tedanji gospodarski politiki sovjetske vlade, katera je videla v zavarovanju le način nekake zaščite zasebne lastnine. Po poldrugem letu pa je sovjetska vlada izdala nov odlok, s katerim se zavarovanje vzpostavlja, toda s to razliko, da bo vsa zavarovalna služba državni monopol.

Anglija

Vseangleška državna konferenca — Pozdravni govor Lloyda Georgesa

LONDON, 21. Včeraj je Lloyd George otvoril vseangleško državno konferenco. Ministrski predsednik je najprej pozdravil ministrske predsednike angleških dominionov in je nato podal splošno sliko sedanjega svetovnega položaja. Glede brezposelnosti je rekel, da po tej vojni angleška ljudstva ne trpijo toliko pomanjkanje kakor po Napoleonovih vojnah. V Evropo se polagoma vrača mir. Vprašanje razorožitve Nemčije in vojne odškodnine bo kmalu rešeno. Samo še dve težkoči sta: meja med Poljsko in Litvo in meja v Gornji Šleziji ter spor med Grško in Turško. Lloyd George je dostavil, da ima popolno zaupanje, da se bosta ti dve vprašanji mogli rešiti. Nato je govoril o razmerah na Daljnem vzhodu. Rekel je, da Anglija želi ohraniti prijateljstvo z Japonsko. Angleška zunanja politika se ni nikdar ozirala na plemenske in kulturne razlike. Anglija je pripravljena postopati z Zedinjenimi državami v vseh delih sveta in se pogajati z njimi o vsakem predlogu glede skrčenja oboroževanj. Toda življenje Anglije — je rekel — je odvisno od njenega nadvladja na morju. To nadvladje je potrebno, ker je od njega odvisna naša varnost. Mati domovina je bila ob času vojne v tesnih zvezah s svojimi prekomorskimi posestvi samo vsled nadvladja na morju. Danes želimo slišati mnenje dominionov glede vseh skupnih vprašanj, dominionom pa sporočiti naše stališče. V zadnji vojni so se dominioni pridružili Angliji ter so pokazali, da je ta vez moč, na katero se lahko računa. Najbrže bi zavezniki ne bili zmagali brez tistih dveh miljonov vojakov, ki so prišli iz angleških prekomorskih posestev. Angleški program temelji na medsebojnem sporazumu in ne na moči.

Azija

Japonski prestolonaslednik se je povrnil v Pariz

PARIZ, 21. Japonski prestolonaslednik Hirohito, ki je obiskal Belgijo in Nizozemsko, se je včeraj zvečer zopet povrnil v Pariz. V kratkem bo šel na bojišče in si bo ogledal bivšo fronto od Calaisa do Verduna.

Ne pozabite žrtev v Istri!

Grška

Konstantinu so na fronti žvižgali. — Demoralizacija v vojski.

LONDON, 21. »Daily Express« javlja, da je med grškimi četami kljub prisotnosti kralja Konstantina demoralizacija vedno večja. Konstantinova bolezen se da razlagati kot posledica sprejema, ki so ga kralju pripravili na fronti Venizelosovi vojaki. Venizelisti so kralju baje žvižgali. Javljajo, da so se čete s Krete, ki so se bile vkrcale za v Radosto, med potjo spuntale in da so napadle svoje častnike.

Francija

Francoski poštni uslužbenci proti III. internacionali

PARIZ, 19. Shod poštnih uslužbencev je sprejel resolucijo, s katero se odobrava reformistična struja in se odklanja pristop k moskovski internacionali.

Italijanska zbornica

Rim, 20. junija 1921.

Seja prične ob 15 pod predsedstvom posl. De Nicola, ki se spomni v kratkem nagovoru tako tragično umrlega ministra Tedesco. Nato so prisegli še nekateri poslanci, med njimi komunistični poslanec Misiano. Kakor znano, so ga na prvi seji vrgli fašisti iz zbornice na ulico, kjer so ga povrhu še nabili. Vkljub temu, da je večina zbornice proti Misianu kot dezerterju, je vendar zmagalo postavno stališče in danes je zamogel tudi ta poslanec priseči. Fašistovska skupina je izjavila, da dovoli Misianu priseči, toda nikakor ne bo pustila, da bi Misiano pozneje posečal zbornico. Ob 16 je vstopil v zbornico Misiano, nakar so fašistovski poslanci zapustili dvorano. Ko je Misiano prisegel in se je zdelo, da ne misli oditi, so fašisti zagrozili, da ga ponovno s silo izženo iz zbornice, če ne pojde sam. Bombacci je izjavil v imenu komunistične skupine, da si komunisti ne puste groziti z nasiljem, toda Misiano je tedaj vstal in odšel. Nato so prišli fašisti zopet v zbornico, toda ponovno so izjavili, da ne bodo trpeli Misiana več v parlamentu. Bombacci je odgovoril na razna natolcevanja in sumničenja, da se je komunistična skupina pogajala s fašisti. Trdil je, da je Misiano zapustil dvorano, ker je moral odpotovati z vlakom. V splošnem pa se more reči, da so komunisti z afero Misianovo doživeli poraz ter izgubili na prestižu. Govori se, da bo komunistična stranka izključila tudi Bombaccija. Socialistom se vse to prav prileže, ker vsak poraz komunistov pomeni prirastek socialističnih pristašev.

Ministrski predsednik Giovanni Giolitti je predložil nekaj zakonskih načrtov, kakor n. pr. za napravo spomenika Battistija v Trentu in Sauru v Kopru, dalje o dragih niski dokladi deželnim in občinskim uslužbencem, o nadzorstvu industrijskih tvornic po delavstvu in nekatere druge še.

Nato se prične razprava o odgovoru na kronski govor. Giurati predlaga, naj bi o tem predmetu govoril samo po en govornik za stranko. Modigliani (socialist) je proti temu. Programatične izjave, ki se tičejo tudi zunanje in notranje politike, morajo biti predmet obširnim razpravam. Glede svoje stranke pravi, da en sam govornik ne bi nikakor mogel izčrpati predmeta. Vsaki stranki naj se pusti popolna svoboda govora. Pač pa je mnenja, naj vsaka stranka določi svoje govornike, kakor je to storila socialistična. Tudi je predlog Giuratija proti pravilniku. Predsednik izjavi, da bo sklical posamezne skupine ter jih povabil, da imenujejo svoje govornike.

Nato je govoril Arano sardinske stranke, ki se poteguje za avtonomijo in decentralizacijo, kar je potrebno, ker je centralizem škodljiv posebnim interesom pokrajin. Italijanska država bo morala sprejeti v pravični meri tudi zahteve nemškega in slovanskega ljudstva, ki sta priključena naši državi. Posebno obširno avtonomijo bo treba dati tistim pokrajinam, ki so največ napravile za veličino Italije. Obžaluje, da se v kronskem govoru ne omenja izseljeniško vprašanje. Sploh se je italijanska država pokazala, da ni kos težkim nalogam, ki jih zahteva življenje naroda. Najtežja in najvažnejša vprašanja se rešujejo v okvirju parlamentarne politike. Celo osnovna vprašanja šole so predmet strankarskemu barantanju. Italija bo v resnici velika in uedinjena, ko bodo pokrajinske avtonomije zagotovile večje blagostanje in pravičnejšo uredbo.

Federzoni (nacionalist) ugotavlja, da se bližamo delu in mirni dobi, potem ko je boljševizem vzel klavern konec. Glede zunanje politike pravi, da takozvani svetovni in evropski politični smotri so nasprotni italijanskim pravicam in interesom. Ugotavlja, da stremi Francija po vzpostavi gospodarske celinske nadvlade v zvezi z Nemčijo. Ta sporazum gre za tem, da si Francija in Nemčija zagotovita vplivne sfere v Evropi ne izključivši pri tem Italijo. Graja vladno politiko v šlezijskem sporu in rezultate italijanske politike v Mali Aziji. Angleška in Francoska se pogajata, medtem ko se Italija odstranjuje.

Sforza, minister vnanjih del zatrja, da se italijanski poslanik v Parizu stalno udeležuje francosko-angleških pogajanj.

Federzoni graja postopanje vlade pri aretaciji članov italijanske dunajske misije. Glede Rusije ugotavlja, da so si druge velike države zagotovile v Rusiji gospodarski vpliv, zato naj vlada tudi v tem oziru čuva italijanske interese. Govoril je še o jadranskem vprašanju ter poudarjal nadvladje Francije in Anglije. Tudi Črne gore se je spomnil rekoč, da rapallska pogodba ni kompromitirala tega vprašanja.

Graja razpust črnogorskih legij. Glede sporazuma takozvanega konsorcija reškega pristanišča ni italijanska vlada objavila še nikakega uradnega poročila. Le iz objav srbskega izvora je razvidno, da sta baroška luka in Delta pripoznana Jugoslaviji. Očita vladi, da v reškem vprašanju in v vprašanju Dalmacije ni znala obvarovati svojih pravic. Potrebno je, da se pred izpraznitvijo tretje dalmatinske zone dobe garancije. Vnanja politika vlade pokazuje, da je Italija odsotna in nepoznana v vseh poljih mednarodne politike, kjer se vedno več iztiskuje francosko nadvladje.

Seja je končala ob 19'20. Jutri seja ob 15. Nadaljevala se bo razprava o odgovoru na kronski govor.

Domače vesti

Odborova seja Političnega društva »Edinosti« se bo vršila v petek, 24. t. m. ob 13. uri. Vabljeni so vsi odborniki in zaupniki.

Podpredsednk.

Krajevna imena na Primorskem. Pred kratkim se je, kakor znano, ustanovila komisija z nalogo, da določi toponomastico na Primorskem, to je — po domače povedano — da po italijanči naša lepa, stara slovenska imena mest, vasi, gora, hribov in voda. Preobleči hočejo na papirju in na zunaj slovensko zemljo, ker ne morejo kar črez noč uničiti slovanskega naroda, ki živi na njej. — Izgovorov za to je dosti in jih ne bo zmanjkalo nikoli. Predvsem so italijanski jezični organi prenežni za izgovarjavo slovanskih imen, njihova izobrazba premajhna, da bi znali čitati, če že ne razumeti, kak drug jezik razen svojega, potem je treba pokazati svetu, da je ta zemlja čisto italijanska in da je imena poslovanila Avstrija — čeravno je vsemu svetu znano, da so avstrijske oblasti rabile izključno le italijanska imena za slovanske kraje. Iz tukajšnjih italijanskih listov vidimo, da ta komisija ne bo spoštovala stoletnih krajevnih imen, ki žive v narodu, temveč se bodo prevajala ali nadomeščala z italijanskimi imeni, katerih ni doslej nihče slišal. Truške bodo Cruscolo, Rodik bo Roditti, Šmarje bodo S. Maria in Boljunc bo . . . Bagnoli, in s tem bo — italijanstvo Primorskega rešeno! Ali pa bo Italija s tem tudi že prebavila lep zalogaj 600.000 Jugoslovenov, je, seveda, drugo vprašanje.

»Reševalcem domovine» v album! »Emancipazione« opisuje, kako izvestni »reševalci domovine« rešujejo — sebe! In kako da jih nikdar — pa naj zagrešijo, kar hočejo — ne doseže roka pravice, ker so pač »reševalci domovine!« Vtikajo si v gumbnico trikoloro in s tem so postali nedotakljivi. Za take ljudi je postal Trst Kalifornija. Prihajajo sem od vseh strani! Radi dobrega italijanskega imena je treba izčistiti vzduh. So to ljudje, ki nič ne delajo, a vendar živijo. Tu treba izčiščenja. V Trstu se ne sme vgnezditi ne maffia, ne kamora. Saj imamo že dovolj domače kamore. Nočemo še druge! Imamo že dovolj domačega zločinstva in ni treba, da bi nam še drugi prihajali okuževat mesto. Italijani smo, — vsklika »Emancipazione« — a za nas pomenja domovina »delo«! Zato menimo, da pravi rešitelji domovine niso tisti, ki nosijo največ trakov, marveč tisti, ki največ delajo! Danes bolj nego kdaj je »delo« pravi izraz »domovine«. Delo je za nas — Italija!

Z Opčin. Take brezbižnosti nismo še učakali na Opčinah kot vlada sedaj. Pevsko in godbeno društvo propadata. Naša mladina se ne briga za drugo kot samo za ples in alkohol. To velja v prvi na fante. Dekleta najrajši zahajajo v italijansko družbo, tam plesarijo cele noči in naši domači fantje gredo še z njimi, namesto da bi jim zabranjevali vstop v ta kraj. Če greš po cesti proti obelisku in potem malo po gozdu, boš videl naša dekleta v družbi italijanskih železničarjev. Da bi pa slišal, kako ti železničarji sovražijo slovenski rod, bi padel v nezavest. Ako pa greš mimo kake gostilne, slišiš samo italijansko petje celo, n. pr. »giovinezzo«. To so vam openski narodnjaki. Naša inteligenca vse to mirno gleda, Pobriga pa se nič ne. — Na Opčinah je treba zbrati prave narodnjake ter ustvariti »Društvo za obstanek«, katero naj bi imelo nekoliko odsekov, kakor n. pr. pevski, godbeni, dramatični, čitalnico itd., potem se bo šele kaj izboljšalo. V vsaki vasi je bolj razvito društveno življenje kot pri nas. — Posnemajmo naše vrle »Barkovljane«. —

Stari Openc.

Cene mesu. Mestni magistrat tržaški naznanja: Od torka, 21. t. m. dalje so cene svežemu govejemu mesu nastopne: Sprednjemu mesu z dokladom 8'80 lir za kg; zadnjemu mesu z dokladom 10'20 lir za kg; mesu brez kosti 14.— lir za kg. — Cene zmrznjenemu mesu ostanejo neizpremenjene. — Trst, 20. junija 1921. — Mestni magistrat.

Splošne volitve trgovinske in obrtne zbornice v Trstu. Volilna komisija Trgovinske in obrtne zbornice objavlja izid volitev v III. kategoriji trgovinske sekcije: Volitve so se zaključile 20. t. m. ob 16. uri. Vpisanih volilcev je bilo 915. Glasovalo jih je 208. Največ glasov so dobili sledeči gospodje: Karl Bertogna (199 glasov), Emil Fano (199 glasov), Ivan Urizio (199 glasov), Lovrenc Bruna (164 glasov). Imenovani so torej izvoljeni za svetovalce v trgovinski in obrtni zbornici. — Trst, 20. junija 1921. — Volilna komisija.

Izseljeniški vlak odide iz Trsta v ponedeljek, 27. t. m. zvečer. Opozarjamo vse one izseljence, ki prebivajo izven mesta, naj se dogovore s svojimi postajenačelniki, da bodo njih vozovi odposlani vsaj v ponedeljek zjutraj tako da se bodo na posameznih križiščih, t. j. na Opčinah, v Divači in Št. Petru na Krasu, priklopili vlaku iz Trsta. Na podlagi odloka Gen. civ. komisariata bodo morali naslednji gospodje plačati prevoz sami:

Hrešćak Anton, župnik v Slivju, od postaje Herpelje.

Švegelj Peter, župnik v Movražu, od postaje Rakitovec.

Pehani Alojzij, župnik na Knežaku, od postaje Št. Peter.

Seško Josip in Ivančič Mate od postaje Matulje in

Žarnik Alojzij, živinozdravnik, od postaje Trnovo.

Vozove dobijo na svoje postaje, kjer jih bodo morali tudi plačati.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico ima jutri ob navadni uri in v navadnih prostorih pevsko vajo.

Šentjakobski krožek »Odvada«, vabi vse brate člane, da se prav gotovo udeleže zelo važnega sestanka, ki se bo vršil v četrtek dne 23. junija, ob 8. uri zvečer, v krožkovih prostorih.

Odbor.

Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, 26. junija t. l. ob 5 popoldne v predsobi otroškega vrtca v Kjarboli zgornji, št. 11. Radi važnosti dnevnega reda se vabijo posebno novejši člani, da pridejo gotovo ob določeni uri. Kraj občnega zbora se je moral sedaj določiti, ker ni dvorana v «Del. kons. društvu» prosta.

Odbor.

Iz tržaškega življenja

Nevarna kopelj. Včeraj zjutraj je prišlo 17 letni šivilji Mariji Viskupovičevi, stanujoči v ulici del Ponte št. 4, na parniku «Oltra», ki je bil zasidran ob pomolu Audače, nenadoma slabo posledica tega je bila, da je padla mladenka v morje. Ko je to videlo nekaj mož posadke, so vrgli v vodo nekaj vrvi, za katere se je porijela Marija in so jo povlekli na suho. Na lice mesta je prišel tudi zdravnik rešilne postaje.

Slučaj blaznosti. Pred snočnjim okoli 24. ure je bil pripeljan v opazovalnico mestne bolnišnice 24 letni Marijan N., ki je kazal znake hipne blaznosti.

Pod motorno kolo je prišel včeraj popoldne v Rojanu 14 letni Franc Plakuta, stanujoč v Rojanu št. 23, ter zadobil pri tem manjšo rano na čelu in več drugih telesnih poškodb. Prepeljan je bil v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v X. oddelek.

Roparski napad. Pretekli večer okoli 22. ure, ko se je vračal 25 letni Josip Naida, stanujoč v ulici Coroneo št. 17, po ulici Fontana proti domu, je bil napaden od dveh mladeničev, ki sta bila pozneje aretirana. Na policiji sta izjavila, da se pišeta Edvard Bad in Frančišek Kauffer.

Hišna preiskava. Pred včerajšnjim so uvedli policijski agentje hišno preiskavo v stanovanju nekega 45 letnega uradnika v Rojanu št. 500, ki je imela krasen uspeh. V stanovanju je bilo namreč zaplenjeno več škatelj sardin, čokolade, blaga itd. Uradnik je izjavil, da si je nakupil blago že pred časom. Policija, ki je pa drugega mnenja, je dognala, da izvira blago iz glavnih skladišč, kjer je uslužben. Ker ima dotičnik bolno ženo, je ostal na prostih nogah.

Darovi za nesrečne žrtve v Istri

Boljunski pevski zbor L 25. — Pri birmanju Švarove dvojice Tončke in Darinke iz Ricmanj nabralo veselo omizje L 104. — Vasi Prešnica in Brgoda L 206, Preška dekleta L 68, Preški fantje L 51 in Iv. Turk iz Ocizle L 30 iz veselja Preškega nabiranja. — Zbirka v cerkvi v Lokavcu L 100. — Apr. uprava v Lokavcu L 100. — Nab. pola št. 183, L 153. — Josip Težak L 100. — V rodoljubni družini Kodričevi pri Sv. M. M. sp. se je nabralo med birmanski botri in v proslavo gospodarjevega imendana L 126. — «Obrana» L 376. — Ana Sošič nab. pola št. 426 nabrano na Opčinah L 236. — Lucija Furlan nab. pole št. 428—430 nabrano na Opčinah L 434. — Vida Flego in Ljudmila Čujec nab. pola št. 260, L 308. — Obmejni Slovenci Kenelske doline L 100. — Ivan Kastelic L 5. — Marija Sošič L 5. — Avgust Vrabec, Prosek L 20'50. — Svetličič Josip L 20. — I. K. L 10. — Francelj mesarjev iz Sežane L 5. — Josip Bizjak L 5. — Guido Mislejev L 5. — Tine Štolfetov L 5. — Josip Pristavec L 5. — Fran Obersnel L 2. — Antonija Verbič L 5. — Mari K. L 2. — Fani K. L 2. — Rafael Cergol L 1. — Iva Jenko L 3. — Sancin nab. pola št. 65 nabral v Bazovici L 646 in 1 dolar. Dodatno nabralo se na Proseku 7'20 din.

Zadnji izkaz L 58.465'10, **skupaj 62.728'60 L, 7'20 din. in 1 dolar.**

* * *

Šentjakobski krožek »Odvada« nabral z četrtim izkazom L 192.40. Darovali so po 20 lir: Čač Anton in Zavadlal; po 10 lir: Ravbar iz Kandare, Frank Anton, družina Jos. Peroša; po 5 lir: Flego Vekoslava, Kocijančič Ivanka, Kompara Minka, N. N., Ribarič Anton, Zniderčič, Trošt, Gullich A., Gertevich Emilija, Maurič, Česar, Babič Anton; po 3 lire: Novič Vekoslav, Miklavec Antonija, Flego Ivan, Markežič Jakob; po 2 liri: Rumetz Rosa, Prodan Draga, Prodan Draga, Škilan Marij, Kogoj Zofka, Kovačič Anton, Riosa Domenico, Kuret, Čretnik, Sluga Josip, Skočaj Josip, Širca Franc, Peroša Peter, Alfus Katina, Jankovič, Frankarli Ivan in Vatovec Ivan; po 1 liro: Jerič Ivana, Male Ivan, Hribernik Ana, Pečar, Priv, Jeršič, Dodič Terezija, Nadisich Pietro, Ivančič, Paulič Marija, Šajna, Malnič Marija, Šturman, Macuka Katerina Jurjevič Katerina, Erbič. 40 cent.: But Katarina. — Ti svoti ste bili že objavljeni v številki od 4. 6. št. 131.

Vesti iz Goriške

Protest. Prejeli smo in objavljamo: Že delj časa se širi po moji rojstni vasi Tomaju in drugod glas, da sem vpisan med fašiste in da se sem celo že udeležil nekoliko njihovih pohodov proti slovenskemu ljudstvu in imetju. Tako se govori, da se sem udeležil požiga šole v Ajdovščini, pohoda v Sv. Križ, kjer da so me pretepli itd. Ne morem si drugače razlagati, kot da jih raznašajo zlobneži, ki mi zavidajo mojo skromno službo in bi mi hoteli na ta način škodovati. Protestiram ogorčeno proti takemu zlobnemu blatenju mojega poštenega imena in izjavljam, da nisem še prodal svoje narodnosti, na katero sem ponosen. Obrekovalce pa pozivam, da prenehajo s svojim obrekovanjem, ker bom drugače proti njim postopal sodnim potem. — Franc Obersnel.

Vabimo na razstavo vseh šolskih izdelkov iz leta 1920—1921, ki bo dne 29. junija t. l. ob 10. uri v dvorani ljudske šole v Mirnu.

Ljubitelji našega šolstva dobrodošli! Razstava bo otvorjena za občinstvo na praznik sv. Petra in Pavla do 18. ure zvečer. Domačinom in okoličanom priporoča obilno udeležbo

Vodstvo.

Vesti iz Notranjske

Vipavska podružnica »Slov. plan. društva« naznanja, da se določeni in že objavljeni veliki Ciril-Metodov izlet na Nanos, ki se je imel vršiti 3. julija, preloži vsled razglasa vojaške oblasti na nedeljo dne 17. julija, ker se imajo vršiti od dne 26. t. m. do 11. prih. m. topovske strelne vaje po celi Vipavski dolini in po Nanosu.

Gospodarstvo

Gozdovi v Rumuniji merijo po podatkih statističnega urada v Bukarešti okoli 7 miljonov hektarov. Na staro kraljevino odpade 2,081.730 hektarov, na Sedmograško 4,189.540 ha, na Bukovino 451.221 ha, na Besarabijo 249.365 ha.

Nemška vlada pripravlja zvišanje davkov. Kakor doznava »Lokalanzeiger« iz parlamentarnih krogov, namerava vlada staviti nastopne nove davčne predloge: Predlog za zvišanje davka na sladkor, na žganje in na pivo, dalje predlog za zvišanje davka na tobak, cigare in cigarete ter na premog, kakor tudi na zvišanje prometnega davka.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

D. S. Številke lista, po katerem povprašujete, lahko dobite v našem upravništvu.

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, dne 21. junija 1921.

Jadranska banka	300
Cosulich	320
Dalmatia	272
Gerolimich	131
Libera Triestina	469
Lloyd	1625
Lussino	810
Martinolich	186
Oceania	3 5
Premuda	370
Tripcovich	330
Ampelea	590
Cement Dalmatia	340
Cement Spalato	312

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 21. junija 1921.

avstrijsko-nemške krone	3.— — 3.25
češkoslovaške krone	27.— — 28.—
dinarji	55.— — 58.—
leji	31 — — 32 —
marke	28.25 — 29 50
dolarji	19.15 — 19.30
francoski franki	160.— — 161.—
švicarski franki	328 — — 330.—
angleški funti papirnati	74 25 — 74.50
angleški funti, zlati	86.— — 88.—
napoleoni	73 50 — 74.—

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

AVTOMATIČEN orkestron, skoraj nov, pripraven za vsako plesno dvorano, se proda v ulici Udine št. 40 (prej Belvedere) mlekarna. 1051

SPALNA SOBA z dvema posteljama se proda v ulici Petronio 2. 1052

KOČIJA, skoraj nova, se proda po ugodni ceni. Via Settefontane 23, zaloga vina. 1053

TRAVA za košnjo, 9000 metrov, se proda po ugodni ceni. Via S. Giustina 6, vrata 8 (Salita al Promontorio). 1054

GOSTILNA pri Lozarju v Ljubljani v sredini mesta se z vrtom in posestvom takoj proda. Ljubljana, trg Sv. Jakoba. 1049

TRI HIŠE na prodaj: prva v Kastvu, pripravna za vsako obrt, druga v bližnji okolici, s posestvom, in tretja na meji blizu postaje Matulje. Pojasnila daje A. Pegan, Jušići-Matulje. 1050

DEČEK z meščansko šolo ali z dvema razredoma srednje šole se išče kot učenec v trgovino z manifakturnim, modnim in špecerijskim blagom. Kje pove upravništvo. 1048

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Pevh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

V ŽAVLJAH se proda hiša s 5 prostori, hlevom, obdelanim zemljiščem ki meri 6700 m², za L 36.000. Hiša v Škorklji, 6 stanovanj (po 2 sobi in kuhinja) eno stanovanje prazno, 300 klaftrov obdelanega zemljišča za saldo ceno L 20.000. Kremser, Via Carducci 28, telefon 6-60. 1019

ZLATO IN KRONE plačuje po najvišjih cenah F. Pertot, via S. Francesco 15, II. 824

DVA MIZARSKA pomočnika sprejme takoj v trajno delo Franc Čelan v Postojni. 1039

BLIZU GRLJANA se je zgubila belorumeno lisasta lovska psica, ki čuje na ime »Dolly«. Ima velike čez oči segajoče obrvi. Dobra nagrada. Najditelj naj jo privede v »Villa Nives«, Miramar. Telef. št. 3960. 1041

VELIK SEMENJ za konje, govejo živino, prašiče in razno kramarsko blago se vrši v Divači dne 26. vsakega meseca. — Načelništvo občine Divača. 1044

GOLDINARJE, krone in srebro plačam več kot vsakdo drugi. Solonicchio, via del Orto št. 3, III. 1045

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 740

FOTOGRAF ANTON JERKIČ, TRST, ulica Roma (poštna ulica) 24, Gorica, Corso Verdi (vrtna ulica) št. 36 priporoča se svojim serojakom. 35

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. 37

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene zimske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. A. Mermolja Rieger, ulica Commerciale 3. 586

KDOR HOČE KAJ KUPITI
KDOR HOČE KAJ PRODATI
KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD.
INSERIRAJ V »EDINOSTI«

NARAVEN BRINJEVEC 45%

prodaja v sodih kakor tudi v steklenicah v veliki ali majhni količini, po zmerni ceni fco. postaja Pula. 492

Tovarna za kuhanje žganja, Fasana pri Puli.

Vzorci z navedbo cene se pošljejo na željo.

POZOR! POZOR!

Radi preselitve

se proda v Ljubljani krasna, moderno zidana VILA z vsem konfortom, centralno kurjavo. — Istotako prijazna VILA s krasno lego na Gorenjskem — V jako prometnem kraju na Kranjskem popolnoma nova, davkov prosta trinadstropna hiša, ki ne podlega stanovanjski reviziji. V pritličju velik trgovski lokal in velika skladišča, v I., II. in III nadstropju pa krasna moderna stanovanja. Resnim reflektantom fotografije in načrti na razpolago. Vprašanja pod šifro „VILA in HIŠA" na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana (Jugoslavija). (482)

IVAN SMREKAR

čevljarski mojster v Mariboru, Stolni trg 11

sprejme

2-3 čevljarska pomočnika za fino moška in ženska dela.

493 Plača po prvi mariborski tarifi

!! ZNIŽANA CENA !!

Brinjevec 50° močan

po Lir 7.50 liter.

Pri naročilih nad 50 litrov dam zastonj

BREZPLAČNO.

C. Vecchiet - Alco

Trst — Via Donizetti št. 3 —

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu (67)

Njene temne, baržunaste oči ste se obračali naglo. Na ustnicah se ji je pojavil lahen nasmev.

— Ali pojdeš z menoj?

— Ne vem, ali bom mogla — je odgovorila zmedeno. — Za kako dolgo? Kam?

— Tega tudi jaz ne vem še... Ako me ljubiš, pojdeš z menoj kamor-koli!

— Ali boš potrebovala mnogo denarja?

— Mnogo, mnogo. Ti veš, da nisem nikdar zahtevala denarja od tebe; bila sem zadovoljna s tem, kar sem imela... Ali sedaj potrebujem: za pot, da poplačam dolgove šivilji, perici in nekaj drugih malenkosti, tri štiri odstotke vsega...

Dragan se je vznemiril in zamislil. Od kodi naj dobi toliko denarja? Čemu ji je potrebno to? Sedaj, naenkrat! Ali pa je imela poprej drug vir, ki je usahnil? Postajalo mu je vroče, kapljice potu so se pojavile na razgretem čelu.

— Ne bom mogel tako hitro dobiti toliko denarja — je rekel slednjič. — Počakaj! Odloži potovanje za pet šest dni!...

— Ne morem, dragi moj. Kavarno zapustim jutri; odpovedala sem in že je sprejeta druga. Najkasneje pojutršnjim moram oditi.

— In če bi jaz ne mogel s teboj?

— Morala bom odpotovati sama. No, jaz se ti oglasim, kje sem, pa moreš priti za menoj!

Vsled teh besedi je Dragana spopadel strah. V duhu se je videl ločenega od te ženske, s katero je bil spojen z neštevilnimi življenskimi žilicami, ki so nosile v sebi del njegove najboljše moči. In šinila mu je v dušo vso obupnost, vse breznadje hipov, ki bi sledili po tej ločitvi — in zgrozil se je. — Kaj je bilo to? Pred čem se je prestrašilo njegovo bitje in kaj je prešlo tu po njegovih žilah? Od kodi ta iznenadni molk v sijaju velekega spomladnega dne? — kaj se dogaja žnjim? Lepe velike oči so mu potemnele od tega prvega mrazu življenja, ki je začelo padati na doslej zeleno polje njegove vesele mladosti. Drhtel je na vsem telesu. Pritisnivši svoje goreče ustnice na vrat Sofijin tr objemši ji glavo z rokama, je iztisnil:

— Ne, ti ne smeš nikamor brez mene! Tudi jaz hočem s teboj!

Vzdignivši obe roki visoko, tako, da se ji je obleka na prsih napela, je poravnala svoje razmršene črne lase, ki jih je a la vierge splela okolo glave, in nasmehnila s eje Draganu ljubznjivo. Nje temni očesi sti gledali mirno in nerazrešljivo predse.

Ločivši se od družbe, s katero se je pripeljal do Bakačeve ulice, se je napotil Dragan preko Jelačićevega trga domov. Bilo je okolo devete ure. Mogel je računati, da se doma ne sestane z očetom, ki je bil v tem času že davno na delu v prodajalnici in ki ga ni videl že štiriindvajset ur. Tega sestanka si ni želel nikakor. Vedel je, da je oče razsrjen radi dogodka z Ivanko. Pa da bi še njega videl tako nepresenečenega, bledega vsled prebdele noči! Z materjo bo lahko gotov. Morda bo tudi mogel do svoje sobe, ne da bi se srečal znjo, da se nekoliko prespi. Najraje bi bil že v postelji — am. Glava mu je težka, oči ga pečejo, grlo se mu stiska in neka utrujenost mu je obvzela vse telo, nevolja mu je sedla v dušo — najljubše bi mu bilo, da ga ne bi bilo. Zakaj odhaja iz Zagreba? Od kodi naj vzame on denarja, da bi šel z njo? Od koder bodi — vzame ga, tudi če ne bi imel vprašati matere. Denar mora dobiti.

Tu je hiša blezu pred njim. Prava moderna kasarna, visoka na tri nadstropja. Brez lepote je blestela na jutranjem majskem solncu. Ali — kaj pomenja to? Prodajalnica njegovega očeta ni odprta. Začudil se je. Pogledal je na žepno uro. Nekaj se je moralo zgoditi. Saj je prodajalnica navadno že ob 7. odprta! In hkratu se mu je zazdela ta velika, priprosta hiša osamljena, mrtva, z zaprtimi okni v prvem nadstropju, z zaprtimi vratmi in izložbami, kakor da skriva kako nesrečo. Pohitel je na hodnik, po stopnicah. Povsod mirno. V tej hiši, kjer so se sicer po ves dan vrata odpirala in zapirala in so služabniki letali gori in doli po stopnicah, se sedaj ne miče nikdo. Hladni dih zaprtega hodnika ga je polil p oobrazu — stresel se je od groze in slutnje. Za hip se je obotavljal, ali bi vstopil ali ne. Slednjič pa ga je nemir pognal naprej.

Mater je našel v jedilnici, kjer je pospravljala srebrnino. Na njegov korak se je obrnila od buffeta in pokazal se mu je bled obraz, od solz zakrvavljenih oči.

Kaj se je dogodilo? — je vprašal hitro, vstopivši s klobukom na glavi.

Gospa Krivošićka ga je gledala nemo, z izgubljenim nemirnim pogledom.